

„Danstieren“, et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

„Danstieren“ udgives hver Tirsdag og Fredag. Pris pr. Aar \$1.00. Abonnement \$2.00. Bladet betales i Forud.

Bestilling, Betaling, Adresserandring og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

Redaktør: M. M. Andersen. Alle Brev og „Danstieren“'s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, behøves adresseret: M. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at Blair Postoffice as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen behøves man sige til det nærliggende Postkontor. Skulde det ikke hjælpe, behøves man henvende sig til „Danstieren“'s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der avetterer i Bladet, enten for at lade sig høre eller for at faa Oplysning om det avetterede, behøves de altid omtale, at de faa Avetterismentet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Mr. Taft siger, at Medlemmerne til hans Kabinet endnu ikke er udset. Vi er bange for, at Taft ikke læser Aviserne omhyggeligt, bemærker „D. B.“

Senator Foraker siges at have modtaget et anbefalingsbrev fra Embedsmænd i Standard Oil Kompagniet. Med en slig anbefaling finder han nok et „Job“.

Et Mars Subscription paa „Danstieren“ til en Slagning eller Ver i Danmark vilde være en passende Julgave. Send os \$2, saa besørger vi Bladet sendt til Vedkommende Maret igennem.

Lord Roberts synes nu at ville spille Hobson i England. Han ser fare for, at fjendtlige Magter kan landsætte Tropper i England, uden at Naaden kan forhindre det. Derfor maa England have en Millionær som Landets Bærn.

Der er Oprørskrig paa Haiti. En Kollega bemærker, at der er altsaa normale Tilstande der. Hvorfor ikke sende en Snos dugtig U. S. Politibetjent til den for at oprette Fred og Orden, saa Freden kunde blive det normale ogsaa der.

Der er al Sandhøjhed for, at Richmond P. Hobson ikke vil rejse rundt til Chautauqua-Forsamlinger og holde sit Foredrag om Udvikelsen af vor Krigsmaal næste Sommer. I hvert Fald kommer han til at finde ny Argumenter for Udvikelsen.

Det anses nu for givet, at Udenrigsminister Root vil blive Platts Efterfølger som U. S. Senator fra New York, idet hans fornemste Rival, Mr. Timothy Woodruff, har trukket sig tilbage. Der tales saa om, at Woodruff vil blive udnævnt til U. S. Ambassadør i Øst- og Ungarn.

San Franciscos Politidret Biggy har druknet sig. Man mener, at han var impliceret i den berygtede Rueskandale. Da nu Saas, som stod paa Advokaten Senes, saa en Lejlighed til at myrde sig selv i Fængslet, blev Kritikken mod Biggy saa stærk, saa han til sidst fandt Livet uholdeligt og altsaa berøvede sig selv Livet.

Der er atter Fred indenfor den republikanske Vej, forsikrer Mr. Walter Wellman. Der vil ingen kamp blive imod Cannons Genvalg til Speaker i Huset. Men Freden er opnaet paa de af Taft dikterede Betingelser. Cannon og de andre „Standpatters“ har fuldtommen overgivet sig. Efter den indgaaede Overenskomst skal Tafts Politik have Overherredømmet i Repræsentanthuset.

De Lejligheder, vi har.

Enhver bør kende sine Lejligheder i Livet. Og han bør benytte dem. Der er Chancer nok for enhver i dette Land. Det gælder blot om, at enhver kender og benytter sine. Naar saa mange Menneker ingen Lykke har i Livet og ingen Fremgang gør, saa er Marjagen dertil den, at de ikke ser eller kender deres Lejligheder. Eller om de kender dem, saa benytter de dem ikke.

Denne gælder Forretningsmanden — maaske fremfor de fleste —, det gælder Haandværkeren, det gælder Farmeren, og det gælder Arbejderen.

Men gælder det alle andre, saa gælder det ogsaa Kirken. Den har de herlige Lejligheder i dette Land. Men skal dens Arbejde lykkes, skal den gøre Fremgang, skal den fylde den Plads, hvortil den er bestemt, saa maa den kende og benytte disse. Og hvad der gælder Kirken, det gælder den enkelte Kristen.

Kend dine Lejligheder og benyt dem!

Vi kaldte for en Tid siden Kirken Stadsens Livsnerve og dens vaaagne Samvittighed. Vi kunde jo godt ombytte disse Navne med, hvad vor Herre Jesus siger til sine Disciple: „I ere Jordens Salt“. „I ere Verdens Lys“. Lige meget, blot vi forstaa vor høje Stilling i Verden og jærlig i det Land, vi er sat i, og vi saa ogsaa forstaa de Lejligheder eller Chancer, der er os givne i dette Land.

Den Gang Wm. J. Bryan kom tilbage fra sin Verdensstur, jagde han bl. a. om sit og vort Land, at det fremfor noget andet Land i Verden er „Chancernes Land“. Det finder vi med ham.

Man har spurgt, om dette Land kan kaldes et kristent Land, naar det ikke har Religion i Stats- eller Folkestolen.

Det er ofte venstelig at finde passende Udtryk for Begreberne. Folkestolen eller „the Common School“ er vel et nok saa godt Navn for det Begreb, det staa for. Men det udnævner dog langt fra, hvad der i den Kongelige sag siges om i Folket. Andre Skoler har ogsaa deres Plads og Virksomhed i Folket.

Lad os her i Forbigaaende fremholde en Tanke, der ikke strengt taget hører ind under vort Emne. Den katolske Kirke har til en vis Grad Ret, naar den fastholder Forbindelsen mellem Kirke og Stat. Til en vis Grad, siger vi. Ellers kunde vi jo ikke kalde Kirken Statens Livsnerve.

Den har ogsaa Ret i, at Kirken er Nr. 1 og Staten Nr. 2. Det vil sige: Staten skaber ikke Kirken, men Kirken skaber Staten, eller den opdrager og præger de Menneker, der udgør Statens bedste Borgere. Men direkte skal Kirken ikke besætte sig med Statsjager, og Staten skal heller ikke direkte besætte sig med Kirken's Anliggender.

Og jaadan er Forholdet i dette Land. Staten besætter sig ikke med Kirken's Anliggender. Men den har fra først af anerkendt Kirken og givet den uindskrænket Frihed under Statens Beskyttelse til at virke. Kirken er givet en højere Stilling og en større Frihed end næsten noget andet. Det er et Bevis for, at det Folk, der udarbejdede dette Lands Grundlov, har anset Kristendommen som et ubetinget Gode.

Netop her, mener vi, ligger Nøtten for denne Nation til at kaldes den kristne Nation. Om den ikke fra Begyndelsen af har villet give nogen bestemt Bekendelse sin Paakræft, saa har den givet Kristendommen som jaadan sin Paakræft ved at give den Virkefrihed og tage den under sin Beskyttelse.

Og sikkert har man helt fra Begyndelsen af ventet sig noget stort af Kristendommen. Det kan vi se uden Overdrivelse siges, at man lige fra Begyndelsen har set paa Kristendommen som „Jordens Salt“ eller som Statens Livsnerve. Og mange af vore Statsmænd har hovedet et lignende Syn paa Kirken.

De Lejligheder, vi har, bestaar altsaa ikke deri, at vi kan gøre Kristendommen, som Underbudsningssag, ind i den almindelige Skole. Men de forskellige kristne Bekendelser har Frihed til at bygge Kirker

og dyrke Gud hver efter sin Overbevisning. Vi har Frihed til at undervise vore Børn i Guds Ord. Og vi har Frihed til at samle saa mange Børn, som vi kan, i vore Søndagskoler. Desuden har vi Frihed til at oprette Drifskoler eller Menighedskoler og der samle saa mange Børn som muligt til Undervisning i Kristendommens Grundlærdomme.

Ved siden deraf har vi Frihed til at bruge Guds Ord i Hjemmet. Det var det, der blev sagt til Abrahams uddødelige Personlighed, at Gud kendte ham og vidste, at han vilde undervise sine Børn i Guds Ord. Vi har bedre Lejlighed, end Abraham havde, om vi blot benytter den. Naar vi siger „ved Siden deraf“, saa vil vi have forstaaet, at Undervisning i Guds Ord i Hjemmet, det ikke bør staa tilbage for den i Søndagskolen eller i en Drifskole. Eller, om vi ikke lægger Hovedvægten paa Undervisningen, saa paa Brugten af Guds Ord i Hjemmet.

Lad endelig ikke de kristne Forældre vise den kristne Opdragelse bort fra sig hen til Skolen, hvortil den religiøse Drifskole eller Folkestolen. Skolen skal kun understøtte Hjemmet.

Hjemmet er, som Institution, absolut foran Staten. Og ethvert Menneke, der bliver en Statsborger, har været under et Hjemns Indflydelse. Gode Hjem, gode Borgere, gode Statsforhold og — omvendt.

Men der er endnu en betydelig Lejlighed, Kirken har. Vi har Frihed til at opdrage og uddanne vore Lærere for Folkestolen. Og det er ikke den ringeste Lejlighed for Kirken til at gøre god Indflydelse paa den opvoksende Slægt i Almindelighed.

Staten fordrer ingenlunde, at Lærerne og Lærerinde i Folkestolen skal være vantro eller irreligiøse. Den ønsker det ikke engang. Den fordrer blot, at de skal være dygtige til at undervise i Skolens Sag.

Derfor kan Kirken's højere Skoler uddanne Lærere og undervise dem ikke alene i Skolefagene men ogsaa i Kristendommens Sandheder, i Guds Ord.

Vel sandt — en troende Lærer eller Lærerinde har ikke Lov til at undervise i Religion i Folkestolen (hvad vi bl. a. nylig har set af en Socialistetradom i Wisconsin). Men han eller hun har Lov til at være Kristen, leve og opføre sig kristelig og indøve kristelig Moral.

Der har Kirken en Chance, som Katolikkerne ved at benytte, men som vi Lutheranere altsaa lidt har set osent for og bemærker.

Hvor mangen troende Lærer eller Lærerinde kunde ikke ogsaa, ved at vinde Børnens Fortrolighed i Søndagskolen, lede dem til Søndagskolen og saa der fra Anledning til at undervise dem i Guds Ord!

Det er herlige Lejligheder, vi har. Lad os benytte dem — hellere end at se os om efter andre.

Udenrigse Lanker. Interviewet.

Det er Aaringer siden den udenrigste Situation har været saa vanskeligt som i Tjeblikket. Og det ejendommeligt ved den turde være, at de farlige Spørgsmaal næsten alle er jaadanne, som i lange Tider har været øjnet i det fjerne, men nu pludseligt dukker op og træder en Løsning.

Og da helst en fornuftig og nogenlunde rigtig Løsning. Havde det kun drejet sig om et eller to af disse Spørgsmaal, da kunde man endda være saa nogenlunde rolig. Men hvad der gør Tjeblikket baade spændende og alvorligt er den skæbningsvangre Omstændighed, at de alle synes at møde paa Balpladsen i samtidigt. Der er knapt noget Udenrigsministerium i de forskellige Lande, uden de har deres Tjeblik's Vanskeligheder.

Som bekendt bliver den mest Verdenshistorie endnu skrevet ved Krige og Kriges Følger, og da der er Krigsstof nok for Tiden, vil det næppe være ude af Orden at give et lille Overblik over Situationen.

Lad os lige nævne Kejser Vilhelms Interview. Det har ikke saa meget at sige, da Keiseren nu har maattet sige sig for sit Folks Skyld om at hulle paa den gamle Sætning: at Tale er vel Sælv, men Tavshed er Guld.

Sagen var ikke saa alvorlig i udenrigt som i tyll-udenrigt Henseende, da man heldigvis er ude over den Tid, da en Fjertes Snaffelighed affjedkommer Vaabenlam.

Sigt er nu om Dage nærmest tun til Værgrelse eller Morfab. Men man kan ikke være blind for, at det tyffe Nige har vundet denne Sejr over sin Keiser i et meget belestigt Tjeblik. For nu maa Keiseren pant tie, hvor meget det elers vil triple i hans Tunge under den mest spændte Situation i den sidste Mennekesalder. Man kan for den Sags Skyld gerne saa andet at tænke paa end at knaffe til Reporter.

Ud de Spørgsmaal, der tilkommer sig den almene Opmærksomhed, er Englands Vanskeligheder i Indien efter vor Mening det for Verdensfreden farligste.

Indien, der falder den engelske Konge for sin Keiser, har altid været Genstand for de europæiske Stormagters bedste Drømme, og Englands Bereddomme altid Genstand for de andres Misundelse.

Og nu luer det i Indien. Der kan næppe være Tvivl om, at det ser meget farligt ud der. „Det unge Indien“ har i mange Aargitteret imod Englands Biddelshesret til dette gamle Kulturland.

Og siden Japan har givet Væjset for, at Asiatkerne kan vinde Sejr over en gammel europæisk Stormagt, har Agitationen antaget stejle voldsommere Former.

I alle Storbøer udbalder det oprørke Banner: „Indien for Inderne“. Og gløden Tale holdes. Det er betegnende at Anisorerne i dette Heltoget imod England alle hører til de dannede og oplyste Klasser, dem, der igennem de engelske Skoler har faaet Videns.

Det har længe været saa, at en Missionær ikke kan gaa i Fred paa Madras' Gader — som vi glemmer Brev fra en af de danske Missionærer derude har hørt — uden at han bliver forulempet af Tilraab, der betyder saa meget som, at nu kommer snart den Dag, da alle Europæere skal miste Hovedet.

Disse Tilraab er ikke Udslag af egentligt Kristenhad. Det er kun Europæeren i Missionæren, man er efter.

Den paagældende Missionær tilføjer, at dette mindre behagelige Tilraab altid fremkalder en haanende Storlatter fra tilfældigt passerende Tilhøreres Side.

Men de sidste Dage bringer det alvorlige Bud, at Sydindien virkelig er paa Nanden af en frygtelig Opstand, og at Englands Vaabenmagt derude er langt fra tilstrækkelig til at kunne indgyde nogen Respekt.

England har altsaa saa Tropper der, og de sidste ankomme er paa Grund af deres Ubægtighed med de farlige klimatiske Forhold ikke brugelige for Felttjeneste endnu i Kamp med de Indføde. Saa er det jo nok et stort Kontingent indføde Soldater. Men af gammel dyreføbt Erfaring ved England, at de er et vægget Sværd. De sidste Telegrammer mælder da ogsaa, at der ikke kan regnes med mere end de 40 Procent af denne Stykke.

Den store Halvdel er upaalidelige paa Grund af den levende Agitation, de har været Genstand for fra de oprørke Kræfters Side. Saa er der endda den Vanskelighed, at det engelske Ministerium ikke overer at affende en større Troppestykke fra England af Frygt for, at dette skal blive det samme som at sætte Lunten til Krudtønden.

I nogen Tid har de engelske Blade ment, at et muligt Oprør vilde blive indskrænket til Sydindien, hvor man længe har været forberedt paa et slikt.

Men nu i de sidste Dage viser det sig, at der heller ikke kan stoles paa Nordparten. De mohammedanske Stammer har allerede rejst sig og i Vandavis foretager de det ene og det andet efter det andet. Den

engelske Vicekonge Lord Minto erklærer derfor, at han ikke kan afse nogen større Stykke, som kunde jensees Syd paa, og de engelske Blade ser derfor meget mørkt paa Situationen. Thi skal den i Henseen utilfredsstillende Hær deles paa to Steder, kan der ikke være Tale om at møde et Oprør.

Efter nøjagtige Underøgelser — skriver et ledende engelsk Blad — er vi os i Stand til at erklære, at Agitationen anser Situationen for endog mere farlig end umiddelbart for det store Oprør i Videns af forrige Aarhundrede, fordi det den Gang er ledet af intelligente Mand, Kommunikationen er lettere, og Anstaltens af Vaaben derfor ogsaa lettere.

Lord Minto har allerede tænkt paa at erklære hele Indien i Vælgings-Tilstand, hvorved det kunde blive muligt at nedstafte uden videre Proces enhver, der blev truffet med Vaaben i Haand eller iøvrigt anjefor at nære Oprørstendenser. Calcutta ligner allerede en belejret By, idet man, siden den indføde Agitator Satyendro forleden blev hængt, har maattet lade Soldater befatte alle Hovedgader.

Kommer det til Oprør i Indien — hvad man ikke kan betvivle, selv om Tjeblikket maaske endnu ikke er kommet — vil der følge andet efter. Da vil det gamle Egypter-Spørgsmaal atter komme paa Dagsordenen. Og dette vil blive saa meget vanskeligt netop nu, fordi den nye Tjebnes Tilstand i Tyrkiet har givet de islamitiske Folk nyt Daab, om, at den Tid nærmer sig, da der atter kan blive Tale om en virkelig pan-islamitisk Bevægelse. Man ved, at Sultanen nu, efter at Ungtyrkerne har gennemtøret den ublodige Revolution i Tyrkiet, nærer store Tanker om at kunne gaa genoprettet det gamle Kalifat. Og han mener i dette Nuste at have Keiser Vilhelm paa sin Side.

Tyskland har jo notorisk i de senere Aar underkøttet Sultanen og til Velkommen derfor faaet Stancesion paa Nernbanerne i Lille-Asien. Der næres fra tyff Side stærkt Daab om, at det ad den Vej skal kunne naa ned til den beriffte Gædlygt og/aaledes komme ned ved Siden af England i Indien.

Den tyffe Udenrigshandel, der i de senere Aar med den stærke Flaade-Udvikling i Tyskland, har haft et værdigt Fremfærd, kræver et Støtspunkt i de indvise Jarvande. Der kan da ikke tænkes en bedre Lejlighed for Tyskland til at opnaa det søgte end under Englands kommende Optagethed i Indien.

Hertil kommer, at Persien netop nu er i det sørgeligste Vildrede. Opstand hører til Dagens Orden, og den persiske Czar opbæver den ene Dag Landets Konstitution for næste Dag at give den paam.

Men Persien er Englands gamle Frygt paa det indvise Omraade. I mange Aar har England næret den største Behyring for Ruslands Hensigter i Persien, og netop i disse Dage har man fra London atter maattet advare Rusland og meddele det, at England vil anse en russisk Indblanding i de persiske Affærer for „en fjendtlig Handling“ overfor England.

Dette er jo tydeligt Svog, men øger de storpolitiske Vanskeligheder meget for England.

Det er en almindelig Anstuelse blandt Politikerne, at Rusland af Hensyn til sin Stormagts-Stilling maa stæffe sig en isfri Gavn ved et af Verdenshavene, og da det ikke kunde lykkes ovre i Ost-Asien, maa det prøve sin Lykke hos Persien, der er en langt svagere Magt end det unge Japan.

Hvis Tyskland og Rusland derfor en Dag under Englands Optagethed i Indien kan komme til en Forstaaelse om Persien, da vilde den første Mind til det engelske Spheredømmes Kiste være skaaet.

Keiser Vilhelm vilde sikkert lade Rusland fga en betydelig Magt i Persien, hvis han selv, som han i det opfyre nye Interview skal have sagt — kunde saa Raade i Egypten til Gengæld. I saa Fald maa England falde tilbage paa sit nye Venstebånd med Frankrig, og sikkert er det af Hensyn til disse her udflekkede Spørgsmaal, at England — Frank-

rigs gamle Arvefjende — i sin Tid har indgaaet den mærkelige Forbindelse med Republikken. Det haaber ved Hjælp af Frankrigs Frihedskrig at kunne afholde Tyskland fra at benytte en ellers gunstig Lejlighed til at berige sig paa dets Befolkning.

I Sammenligning med disse store Spørgsmaal betynder det kun lidt, at det høert Tjeblik kan komme til Krig mellem Øst- og Ungarn og et Par imaa Balkanstaten.

Imidlertid er der i Stofsen ved Keiserens Råd i Videns en Situation, der maaske kan tilvinge sig saa stor Opmærksomhed, at de gamle Spørgsmaal for en Tid maa stades til Side.

Og skal dette se, vil de Forenede Stater saa deres rigelige Andel af Interessen om sig. Det vil her komme til at gælde det store Verdens-Spørgsmaal om Japans Indflydelse — ikke blot kulturelt — men politisk i det vældige kinesiske Rige. Men derom en anden Gang, naar Situationen har affaret sig noget. Den naar foreløbig paa, at de amerikanske Officerer paa Filipinerne venter, at her vil Grundloget blive lagt for en kommende Krig mellem de Forenede Stater og Japan.

Og denne Gang siger de, at det er ramme Alvor.

Vidforle.

En russisk Storfyrst. „Nederlagets Organifator.“

Den nylig i Paris afdøde russiske Storfyrst Alexis, Czar Nikolajs Farbrøder og Broder til Storfyrst Sergius, plejede for den russisk-japaniske Krig at opholde sig flere Maaneder om Maret nede i Paris i sin Pragvilla i Avenue Gabriel og tilbragte da Tiden paa Restaurationer og Varieteer.

Men da Revolutionen brød ud i St. Petersburg efter den russisk-japaniske Krig og efter Øst- og Japanses Tilintetgørelse i de japaniske Jarvande, tog Storfyrsten stadig Ophold i Paris.

Befolkningen i St. Petersburg fik nemlig at vide, at en Del af de Fenge, som skulde have været opbevendt til Flaadens Genopbygning og Udrustning, i Steder for af den storfyrstelige Admiral var brugt til Juveler til en smuk fransk Varietefangerinde Ref. Parletta. Damen blev derfor udpebet og udvist fra St. Petersburg, og Storfyrsten maatte kort efter følge hende til Paris.

Men selv om hun ikke havde været, vilde Alexis sikkert alligevel være bleven nødt til at fortrække, fordi Befolkningens Næret imod ham var ualmindelig heftigt. Det var blevet klart for Folk, at Storfyrsten ved en fenomenal Udvikling, samvittighedsløs Leffindighed og gransjels Korruption var en „Nederlagets Organifator“ mere end nogen anden, og at ingen anden Perion har saa stor en Del af Skylden for Ruslands frygtelige Dmngelser i Ostspæne i Stofien.

Siden opholdt Storfyrst Alexis sig i Paris i Selskab med Mlle. Parletta, som stadig ledjage ham paa hans lystige Liv omkring i det glade Paris og ved Spillebordene i Monte Carlo.

Noget berymmeligt om denne russiske Fyrte ved Historien ikke at berette. Alligevel bliver der nu anlagt Hofforg i St. Petersburg for denne Mand!

Selma Lagerlöfs 50-Mars Fødselsdag.

Forfatterinden Selma Lagerlöf har i Anledning af sin 50-Mars Fødselsdag den 20. Nov. været Genstand for stor Hyldest baade i Japan og fra mange andre Steder i Everrig.

Den hviddelige Valgretsforening i Upsala havde paa Fødselsdagen foranstaltet en stor Fæst til Ære for Selma Lagerlöf, til hvem der af sendtes Telegram. Ved Fæsten blev der holdt Foredrag og Oplæsning, ledsaget af Talemaer fra „Gosta Berlings Saga“.